

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ПРОФЕСІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ
ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН»**

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ XIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ
ТЕХНОЛОГІЇ»**

м. Харків, 24 жовтня 2025 р.

**Дніпро
"Середняк Т.К"
2025**

УДК 316.05

Л 93

*Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету
залізничного транспорту (протокол № 10 від 20.10.2025 р.)*

Головні редактори:

Андрущенко В. П. – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Панченко С. В. – доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, в. о. ректора Українського державного університету залізничного транспорту

Редакційна колегія:

Абашинік В. О. – д-р. філос. наук, професор

Вельш Вольфганг - габілітований доктор філософії, професор

Каграманян А. О. – канд. техн. наук, доцент

Панченко В. В. – д-р. техн. наук, доцент

Євсєєва О. О. – д-р. економ. наук, доцент

Толстов І. В. – канд. філос. наук, доцент

Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. 24 жовтня 2025 р. / відп. за випуск І. В. Толстов. – Дніпро: Середняк Т.К, 2025 – 238 с.

Отже, Азімов пропонує своєрідний баланс: страх перед машинами має реальні підстави, бо вони здатні перевершити людину за такими критеріями, як продуктивність, точність, ефективність тощо. Але цей страх є виявом людської обмеженості, бо машини залишаються лише інструментами, позбавленими людського виміру. І саме тут виникає іронія: ті, хто боїться машин, наділяє їх людськими якостями — свідомістю, свободою дій, здатністю конкурувати з людиною як рівний із рівним.

Отже, на відміну від луддитів, які боролися з реальною економічною загрозою, в Азімова критики машин виглядають як ті, хто намагається чинити спротив самому поступові людства і бореться з фантомом: з уявною перевагою машин, яка існує радше в людській уяві, ніж у реальності.

Список використаних джерел

1. Asimov I. The Caves of Steel. New York: Barnes & Noble, 2003. 315 p.
2. Asimov I. I. Robot. New York: Bantam Books, 2004. 224 p.
3. Thomis M. The Luddites: Machine Breaking in Regency England. New York: Shocken, 1970. 196 p.

ГРИНЬКО В. М., *ст. викладач,*

МУРИГІН М. А., *ст. викладач,*

*Український державний університет залізничного транспорту,
м. Харків, Україна*

МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ТА ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Вступ. Ментальне здоров'я студентської молоді є одним із основних чинників ефективного навчання, соціальної адаптації та особистісного розвитку. У сучасних умовах війни, соціально-економічних викликів і зростаючих стресових навантажень питання збереження та зміцнення психоемоційної стійкості набуває особливої актуальності. Заняття з фізичного виховання в закладах вищої освіти (ЗВО) є не лише засобом формування фізичної культури, а і важливим інструментом підтримки ментального здоров'я здобувачів [1].

Розвиток цього напрямку тісно пов'язаний із реалізацією Цілей сталого розвитку (ЦСР), зокрема:

- ЦСР № 3 «Міцне здоров'я і благополуччя» – профілактика психоемоційних розладів і підвищення рівня добробуту;
- ЦСР № 4 «Якісна освіта» – створення умов для всебічного розвитку особистості;
- ЦСР № 5 «Гендерна рівність» – забезпечення рівних можливостей для доступу до занять;
- ЦСР № 10 «Зменшення нерівності» – інтеграція здобувачів із різними потребами;
- ЦСР № 16 «Мир, справедливість та сильні інститути» – виховання культури ненасильства, толерантності та соціальної згуртованості.

Основна частина. *Зв'язок фізичного виховання з ментальним здоров'ям.* Наукові дослідження підтверджують, що регулярна фізична активність знижує рівень тривожності, депресивних станів, покращує сон і когнітивні функції [2]. На заняттях із фізичного виховання створено умови:

- для емоційного розвантаження після навчального навантаження;
- розвитку стресостійкості через фізичні вправи;
- соціалізації здобувачів у спортивних командах і групах;
- формування позитивного мислення та навичок саморегуляції.

Інтеграція ЦСР у заняття з фізичного виховання. В умовах ЗВО України реалізація ЦСР може проявлятися через такі напрями:

- проведення занять, спрямованих не лише на фізичний розвиток, а і розвиток психологічної стійкості;
- впровадження практик mindfulness (стан усвідомленості та уважності до того, що відбувається в певний момент, без оцінювання та критики), йоги, дихальних вправ, що сприяють зниженню стресу;
- забезпечення інклюзивних можливостей для здобувачів з особливими освітніми потребами;
- підготовка викладачів до роботи з питаннями ментального здоров'я;
- організація спортивних і рекреаційних заходів, які сприяють формуванню культури здорового способу життя.

Очікувані результати. Інтеграція ЦСР у фізичне виховання в ЗВО сприяє:

- покращенню психоемоційного стану здобувачів;
- формуванню навичок управління власним здоров'ям;
- зниженню рівня академічного та соціального стресу;
- розвитку гармонійної, соціально відповідальної особистості;
- підвищенню ефективності освітнього процесу.

Висновки. Ментальне здоров'я студентської молоді є основним компонентом сталого розвитку суспільства. Заняття з фізичного виховання в закладах вищої освіти України - це ефективний інструмент його підтримки, адже поєднують фізичний, психологічний і соціальний аспекти розвитку. Впровадження Цілей сталого розвитку у цю сферу дає змогу забезпечити інклюзивність, рівність можливостей і формування культури здоров'я, що відповідає сучасним викликам і потребам освітнього середовища.

Список використаних джерел

1. Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України № 722/2019 від 30.09.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019>.

2. Глобальні цілі сталого розвитку. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua/>.

ДОНЕЦЬ С. М., канд. філол. наук, доцент,
НІКІФОРОВА Д. Ю., здобувачка вищої освіти,
*Український державний університет залізничного транспорту,
м. Харків, Україна*

ПРАГМАТИЧНІ ТА ДИСКУРСИВНІ СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ СТВОРЕННЯ КОМІЧНОГО В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Комічне як основна категорія художньої літератури поєднує естетичну функцію з впливом на сприйняття читача. Гумор, іронія, сатира та пародія створюють багаторівневу гру значень, поєднуючи інтелектуальне задоволення та емоційну реакцію. Стилiстичні засоби формують комічний ефект на мовному та дискурсивному рівнях: прагматичний аспект спрямований на вплив через порушення очікувань і мовні ігри, а дискурсивний – на організацію взаємодії між автором, персонажами і читачем. Поєднання цих підходів дає змогу глибше дослідити механізми комічного ефекту в художньому тексті.

Іронія (від грец. *eironeia* – лукавство) – художній троп, що виражає глузливо-критичне ставлення митця до об'єкта. Її ще називають антифразою, адже висловлювання має значення, протилежне буквальному, поєднуючи зовнішню позитивну форму з внутрішнім запереченням і